

ZANDBLAUWTJE

Jasione montana

(foto Gerrit Van Ommering / Buiten-beeld)

S120

Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

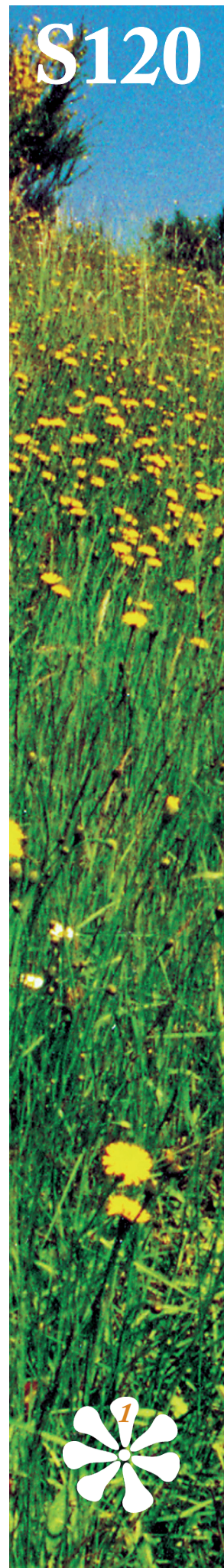
Soortkenmerken

Het Zandblauwtje is een plant die bloeit van juni tot augustus met hemelsblauwe, soms witte of roodachtige bloemen. De bloemkroon is tot aan de voet gespleten. De stempels zijn kort en dik en de helmraden zijn priemvormig. De bloeiwijze is een bolvormig hoofdje. De plant groeit 10 tot 45 cm hoog.

De stengels en bladeren zijn ruw behaard. Naar boven toe zitten er geen bladeren aan de stengel en is deze niet behaard. De bladeren hebben een gelobde rand. De onderste, stompe bladeren zijn omgekeerd eirond en de bovenste, vrij spits en lancet- tot lijnvormig.

Biotoopvereisten

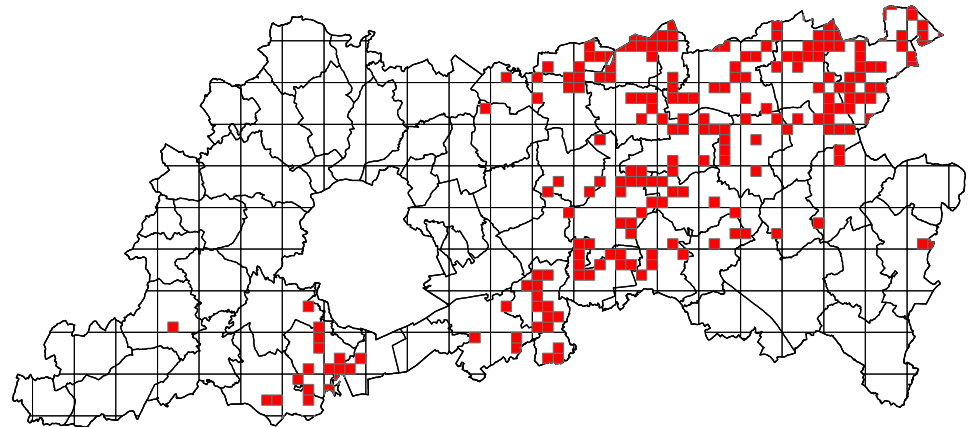
Het Zandblauwtje groeit op zonnige, open tot grazige plaatsen op droge, voedselarme, zwak zure, humusarme grond, in schraal grasland, bermen, zeeduinen, braakliggende (zandige) grond en zandige taluds en dijken.

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

Het Zandblauwtje komt voor in de zandige opduikingen in de heuvelzone van Brussel over Leuven tot Diest.

Inventarisatieonderzoeken

- Algemeen soortenverspreidingsonderzoek door het bijhouden van waarnemingen via de website waarnemingen.be.

Knel- en aandachtspunten

- Verruiging van de vegetatie door een gebrekkig beheer of door overmatige bemesting.
- Beschaduwning van wegbermen door aanplanting van bomen.

Overzicht maatregelen

- H6.3. Tegengaan van verbossing
- H6.8. Plaggen
- H6.10. Begrazing

S120.1. Maaibeheer

S120.2. Bemesting

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H6.3. Tegengaan van verbossing

Openhouden van zongeëxposeerde groeiplaatsen (schrале graslanden, taluds). Zowel spontane verbossingen als aanplantingen moeten worden vermeden of teruggezet door middel van een kap- en maai-beheer.

H6.8. Plaggen

Sterk verruigde of bemeste graslanden met potenties (schrале zandgrond) kunnen initiëel afgegraven/geplagd worden waarbij de voedselrijke/verstoorde bodemlaag wordt verwijderd.

H6.10. Begrazing

Verruigde potentieel interessante graslanden kunnen als herstelmaatregel het eerste jaar intensief begraaasd worden, bij voorkeur door paarden, zodat terug een zeer kortgrazige vegetatie ontstaat. Daarna kan gemaaid of verder (minder intensief) begraaasd worden als reguliere beheermaatregel.

Soortgerichte maatregelen

S120.1. Maaibeheer

Eén maaibeurt per jaar met afvoer van maaisel en/of een extensieve begrazing die ervoor zorgt dat een belangrijk deel van de jaarlijkse biomassa wordt verwijderd. Een maaibeheer tussen half september en half oktober krijgt de voorkeur.

S120.2. Bemesting

Zowel bij een maaibeheer als bij begrazing moet een rechtstreekse bemesting evenals mesttoevoer van buitenaf achterwege of beperkt blijven, wanneer de vegetatie in een herstelfase verkeert of nog onvoldoende ontwikkeld is. Eens de vegetatie in een stabiele fase verkeert kan zonodig een lichte bemestingsdosis worden getolereerd. De bemesting blijft echter matig en beperkt zich tot een stikstofgift van maximaal 25 kg zuivere stikstof per hectare per gift, door het incidenteel (niet jaarlijks) toedienen van stalmest.

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden

Algemeen

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst soortenrijke graslanden en akkers

Lopende initiatieven

geen

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden

Opnemen van permanente kwadraten

Regelmatige opvolging van de vegetatieontwikkeling op vaste plaatsen met aandacht voor aandeel en ontwikkeling van Zandblauwtje en andere indicatieve en/of vegetatietyperende soorten.

Referenties & verdere informatie

Publicaties

- Koster, A. (1993). Vademecum wilde planten. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek i.s.m. Stichting Leefmilieu. Wageningen, Antwerpen. 272 p.
- Van Landuyt W., Hoste I., Vanhecke L., Van den Bremt P. Vercruyssen W. & De Beer D. (red.) (2006). Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels gewest. Nationale Plantentuin en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek i.s.m. Flo.Wer vzw. 1007 p.
- Vincent, L., Verbeke, W., Van Belle, J., De Cock, V., Verlinde, R., Reheul, D., Zwaenepoel, A., Van Den Berghe, J. & Lievens, F. (2006). Technisch vademecum grasland: harmonisch park- en groenbeheer. Afdeling Bos en Groen. Brussel. Belgium. 291 p.
- Weeda, E.J., Westra, R., Westra, CH; & Westra, T. (1985). Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties 4. IVN. Hilversum. 317 p.
- Zwaenepoel, A., 't Jollyn, F., Vandenbussche, V. & Hoffmann, M. (2002). Systematiek van natuurtypen voor de biotoop grasland. WVI, Brugge. 532 p.

S120

Websites

- Kenniscentrum > Flora > Florabank
www.inbo.be/content/page.asp?pid=FLO_florabank
- Kenniscentrum > Flora > Atlas
www.inbo.be/content/page.asp?pid=FLO_atlas
- www.wilde-planten.nl/zandblauwtje.htm
- www.minInv.nederlandsesoorten.nl/Inv.db/Inv.db/i000252.html
- www.soortenbank.nl
- www.waarnemingen.be

Folders

geen

Advies

- Plantenwerkgroep

